MINISTËR SHTETI PËR SIPËRMARRJEN DHE KLIMËN E BIZNESIT

RAPORT VJETOR PËR VITIN 2024, PËR PROCESIN E KONSULTIMIT PUBLIK TË REALIZUAR NGA MINISTRI I SHTETIT PËR SIPËRMARRJEN DHE KLIMËN E BIZNESIT

1. Përmbledhja ekzekutive (*pasqyra e statistikave kryesore mbi konsultimet e kryera me mësimet e nxjerra, sfidat dhe mundësitë)*

Gjatë vitit 2024, ministri i Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit ka përmbushur në masën 100% detyrimin për konsultim publik të akteve të miratuara, objekt të ligjit nr. 146/2014, "Për njoftimin dhe konsultimin publik". Konkretisht, janë konsultuar nëpërmjet publikimit në Regjistrin Elektronik të Njoftimit dhe Konsultimit Publik (RENJKP) dhe aktiviteteve të tjera konsultative:

1. Projektligji "Për inspektimin në Republikën e shqipërisë"; dhe,
2. Projektvendimi i Këshillit të Ministrave, "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Zhvillimit të Sipërmarrjes Inovative 2024 - 2030 dhe të planit të saj të veprimit".

Realizimi i procesit të konsultimit publik për vitin 2024 është 100%. Format e përzgjedhura të konsultimit kanë rezultuar efektive duke mundësuar njohjen, mbledhjen dhe reflektimin e rekomandimeve të palëve të interesit në draftet përfundimtare, me qëllim hartimin dhe miratimin e nismave ligjore dhe nënligjore, të gjithëpranuara dhe që reflektojnë interesin e publikut.

Mjetet alternative të njoftimit të procesit të konsultimit, identifikimi i grupeve të interesit dhe takimet e shpeshta të organizuara ka bërë të mundur një pjesëmarrje të konsiderueshme të grupeve të interesit, por sfidë mbetet rritja e reagueshmërisë dhe dhënies së komenteve nga publiku, qoftë edhe përmes identifikimit të metodave/instrumentave inovativ për nxitjen e pjesëmarrjes të qytetarëve në procesin e vendimarrjes nëpërmjet procesit të konsultimit publik.

2. Analiza e konsultimeve të kryera

2.1. Numri i përgjithshëm i akteve për të cilat janë kryer konsultimet publike

2.1.1. Cili ishte numri i përgjithshëm i akteve të miratuara në një vit të caktuar?

Për vitin 2024, numri i përgjithshëm i akteve të miratuara me propozimin e ministrit të Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit, është 7 (shtatë) akte.

2.1.2. Sa akte janë konsultuar dhe sa jo?

Për vitin 2024, janë 2 (dy) akte, të miratuara, të cilat i janë nënshtruar procesit të konsultimit publik. Ndërsa 5 (pesë) akte të tjera të miratuara, nuk kanë qenë objekt i konsultimit publik, këto

në përputhje me parashikimet e nenit 4, të ligjit nr. 146/2014 “Për njoftimin dhe konsultimin publik”.

2.1.3. Sa ligje me raporte VNR-je janë konsultuar?

Për vitin 2024, me raport Vlerësimi të Ndikimit Rregullator është konsultuar 1 (një) ligj i miratuar dhe më konkretisht projektligji “Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë”, i cili i është nënshtruar procesit të vlerësimit të ndikimit, sipas përcaktimeve të pikës 45, të Kreut VI, të Rregullores të Këshillit të Ministrave, të ndryshuar.

2.1.4. Për sa akte në a) Programin Analitik, b) PKIE, c) dokumente strategjike të sektorit, janë përdorur kriteret/përjashtimet nga konsultimet publike? Cilat janë arsyet kryesore për të mos u konsultuar (nëse ka të tilla)?

Në nenin 1, të ligjit nr. 146/2014, “Për njoftimin dhe konsultimin publik”, përcaktohet se ky ligj rregullon procesin e konsultimit publik për projektligjet dhe projektdokumentet strategjike kombëtare dhe vendore, si dhe për politika me interes të lartë publik. Për rrjedhojë, nga strukturat e ministrit të Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit është parashikuar që njoftimi dhe konsultimi publik të realizohej vetëm për projektaktet ligjore dhe nënligjore që kanë detyrimin për t’iu nënshtruar këtij procesi në përputhje me parashikimet e nenit 1, të ligjit të sipërcituar. Ndërsa, në nenin 4, të ligjit në fjalë, parashikohen kufizimet për zbatimin e dispozitave të këtij ligji, duke përcaktuar natyrën e projektakteve që nuk i nënshtrohen procesit të konsultimit publik, sikurse janë projektaktet që lidhen me çështjet e sigurisë kombëtare që përbëjnë sekret shtetëror, marrëveshjet ndërkombëtare, aktet normative me fuqinë e ligjit, të miratuara nga Këshilli i Ministrave, aktet administrative individuale dhe aktet administrative me karakter normativ, përveçse kur me ligj të veçantë parashikohet ndryshe, emergjencat civile dhe çështje të tjera përjashtimore të parashikuara me ligj. Në këtë këndvështrim, janë planifikuar për konsultim publik vetëm projektligje dhe projektdokumenta strategjikë, duke përjashtuar projektvendimet e tjera në përputhje me parashikimet e ligjit për njoftimin dhe konsultimin publik.

Në vendimin nr. 790, datë 28.12.2023, të Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e programit të përgjithshëm analitik të projektakteve që do të paraqiten për shqyrtim në Këshillin e Ministrave gjatë vitit 2024”, janë parashikuar të miratohen 2 (dy) akte, ku 1 (një) prej tyre përjashtohet nga detyrimi për t’iu nënshtruar procesit të konsultimit publik, pasi konsiderohet si akt administrativ individual dhe akt administrativ me karakter normativ, për të cilin me ligj të veçantë nuk parashikohet ndryshe. Akti i përjashtuar nga detyrimi për t’iu nënshtruar procesit të konsultimit publik nuk ka qenë i parashikuar në PKIE apo me karakter strategjik kombëtar dhe sektoriale.

2.1.5. Cila ishte struktura e akteve të konsultuara (sa projektligje, VKM, udhëzime, etj.)?

Aktet e miratuara, objekt të konsultimit publik, gjatë vitit 2024, janë 1 (një) projektligj, dhe më konkretisht projektligji “Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë”, si dhe 1 (një) projektvendim, dhe më konkretisht projektvendimi i Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Zhvillimit të Sipërmarrjes Inovative 2024 - 2030 dhe të planit të saj të veprimit”.

2.1.6. A është përmirësuar situata në krahasim me vitin e kaluar (cilësoni)?

Ministri i Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit, është dekretuar nga Presidenti i Republikës në muajin shtator të vitit 2023 dhe për periudhën shtator - dhjetor 2023 nuk ka pasur akte të planifikuara për konsultim publik. Në këtë kuadër, vlerësojmë se nuk mund të shprehemi në mënyrë krahasimore me vitin 2023.

2.2. Metodat e konsultimit

2.2.1. Cilat ishin metodat më të përdorura të konsultimit? (Jepni numrin e konsultimeve të kryera për secilën metodë - regjistri elektronik, posta elektronike, faqe interneti, takime publike, komitete këshillimore, etj.)

Metodat e përdorura për konsultimin publik gjatë vitit 2024, ishin 6 (gjashtë):

1. Njoftimi paraprak përmes takimeve publike dhe daljeve publike në media;
2. Konsultimi në faqen zyrtare online të konsultimit publik, RENJKP;
3. Përcjellja e komenteve në rrugë shkresore postare dhe postës elektronike;
4. Komunikimi nëpërmjet faqeve zyrtare të internetit dhe rrjeteve sociale;
5. Seanca të organeve këshillimore;
6. Takime publike dhe tryeza konsultimi të zhvilluara me përfaqësues institucional, të grupeve të interesit, të botës akademike, ekspertë etj.

2.2.2. Cila metodë konsultimi gjeneroi numrin më të madh të komenteve?

Në lidhje me aktet e miratuara, të cilat janë konsultuar gjatë vitit 2024, metodat të cilat kanë gjeneruar numrin më të madh të komenteve sipas renditjes kanë qenë takimet publike dhe tryezat e konsultimeve të zhvilluara me përfaqësues institucional, të grupeve të interesit, të botës akademike, ekspertë etj., komunikimet shkresore dhe të postës elektronike, si dhe faqja zyrtare online e Regjistrit Elektronik për Njoftimet dhe Konsultimet Publike (RENJK).

2.2.3. A organizoi institucioni konsultime paraprake në fazat e hershme të hartimit? Nëse po, në sa raste?

Lidhur me aktet e miratuara, të cilat i janë nënshtruar procesit të konsultimit publik gjatë vitit 2024, nuk janë zhvilluar konsultime paraprake, përveç njoftimit paraprak të realizuar në lidhje me projektligjin "Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë" dhe reformën në inspektime të mbajtur në 14 maj 2024, në takimin e zhvilluar nga SH.T.Z. Kryeministër me përfaqësues nga institucionet publike (inspektorate) dhe përfaqësues nga dhomat e biznesit vendase. Më tej, ky proces është vijuar nga ministri i Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit dhe Inspektori i Përgjithshëm përmes daljeve publike në media.

2.3. Kohëzgjatja e konsultimeve

2.3.1. Sa konsultime ishin të hapura për 20 ditë pune siç kërkohet nga ligji? Cila ishte periudha më e gjatë apo më e shkurtër e kohëzgjatjes së konsultimeve?

Konsultimi publik ka qenë i hapur për 20 (njëzet) ditë pune nga data e njoftimit, të kërkuara minimalisht sipas ligjit, për 2 (dy) aktet e miratuara, të cilat i janë nënshtruar këtij procesi gjatë vitit 2024. Përkatësisht:

- për projektligjin "Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë", njoftimi dhe konsultimi publik në Regjistrin Elektronik për Njoftimet dhe Konsultimet Publike (RENJK) u realizua në përputhje me përcaktimet e nenit 15, të ligjit. Ky konsultim elektronik u zhvillua me kohëzgjatje prej 20 (njëzet) ditë pune, nga data 31.05.2024 - 28.06.2024;
- për projektvendimin e Këshillit të Ministrave, "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Zhvillimit të Sipërmarrjes Inovative 2024 - 2030 dhe të planit të saj të veprimit", njoftimi dhe konsultimi publik në Regjistrin Elektronik për Njoftimet dhe Konsultimet Publike (RENJK) u realizua në përputhje me përcaktimet e nenit 15, të ligjit. Ky konsultim elektronik u zhvillua me kohëzgjatje prej 20 (njëzet) ditë pune, nga data 27.03.2024 - 26.04.2024.

Në kuadër të transparencës dhe ligjit për konsultimin publik, draft paketat ligjore iu nënshtruan procesit të konsultimit publik në Regjistrin Elektronik për Njoftimet dhe Konsultimet Publike (RENJKP), me qëllim marrjen e komenteve dhe sugjerimeve nga palët e interesuara në këto procese.

Njëkohësisht, në kuadër të një procesi gjithëpërfshirës, për konsultimin e draft paketave ligjore janë zhvilluar takime publike dhe tryeza konsultative me aktorë të ndryshëm, është ndjekur edhe rruga elektronike, si dhe publikimi në faqet zyrtare dhe të rrjeteve sociale të ministrit të Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit, si dhe të institucioneve të tjera si Agjencia Shtetërore për Mbështetjen dhe Zhvillimin e Startup-eve dhe Lehtësuesve, si dhe Inspektorati Qendror.

2.3.2. Cila ishte kohëzgjatja mesatare e konsultimit?

Kohëzgjatja mesatare e konsultimit për këtë periudhë ishte 8 (tetë) muaj. Kjo përllogaritje është bërë duke patur në vëmendje kohën (numrin e muajve) gjatë të cilës ka filluar puna për ngritjen e grupeve të punës, identifikimin e grupeve të interesit, hartimin e drafteve, publikimin në RENJKP, zhvillimin e metodave të tjera të konsultimit, marrjen dhe vlerësimin e komenteve dhe përgatitjen e drafteve finale për projektaktet.

2.3.3. A është përmirësuar situata në krahasim me vitet e kaluara?

Ministri i Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit, është dekretuar nga Presidenti i Republikës në muajin shtator të vitit 2023 dhe për periudhën shtator - dhjetor 2023 nuk ka pasur

akte të planifikuara për konsultim publik. Në këtë kuadër, vlerësojmë se nuk mund të shprehemi në mënyrë krahasimore me vitet e kaluara.

2.4. Palët e interesuara të përfshira

2.4.1 Sa aktorë të jashtëm, jo-qeveritarë morën pjesë për hartimin e akteve si anëtarë të caktuar të grupeve të punës/organeve këshillimore në vitin e caktuar?

Për hartimin e akteve të miratuara, të cilat i janë nënshtruar procesit të konsultimit publik, kanë marrë pjesë 2 (dy) aktorë të jashtëm joqeveritar, të cilët kanë ofruar ekspertizën e tyre pranë grupeve të punës. Ndërsa, në organet këshillimore kanë marrë pjesë 3 (tre) aktorë të jashtëm joqeveritar, si anëtarë të organit këshillimor kompetent.

2.4.2 Cila ishte struktura e anëtarëve të jashtëm të grupeve të punës (ekspertë individualë, OSHC, kompani, etj.)

Për hartimin e akteve të miratuara, të cilat i janë nënshtruar procesit të konsultimit publik, kanë kontribuar si anëtarë të jashtëm të grupeve të punës, ekspertë individual ligjor të përzgjedhur nga Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH), si dhe nga Programi i Kombeve të Bashkuara për Zhvillimin (UNDP).

2.4.3 Sa palë të interesuara morën pjesë/dhanë komente në konsultimet e hapura të realizuara për projekt-aktet në vitin e caktuar?

Në konsultimet e hapura të realizuara për projektaktet e miratuara, gjatë vitit 2024 kanë marrë pjesë 184 (njëqind e tetëdhjetë e katër) palë të interesuara joqeveritare. Në këtë kuadër, 8 (tetë) palë të interesuara joqeveritare dërguan komente dhe reagime për projektligjin, "Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë", ndërsa 15 (pesëmbëdhjetë) palë të interesuara joqeveritare dërguan komente dhe reagime për projektvendimin, "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Zhvillimit të Sipërmarrjes Inovative 2024 - 2030 dhe të planit të saj të veprimit".

2.4.4 Cila ishte struktura e kontribuesve në konsultimet publike, sa persona, sa persona juridikë (ndërmarrje, shoqata, etj.)?

Palët e interesuara joqeveritare, të cilat kanë dhënë kontribut në konsultimin publik të projektligjit, "Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë", kanë qenë përfaqësues nga dhomat e tregtisë dhe industrisë dhe shoqatat e biznesit vendase dhe të huaja, ekspertë individualë dhe përfaqësues nga bota akademike si: Bashkimi i Dhomave të Tregtisë dhe Industrisë së Shqipërisë, Dhoma Amerikane e Tregtisë dhe Industrisë, Dhoma Britanike e Tregtisë dhe Industrisë, Dhoma e Tregtisë dhe Industrisë Tiranë, Forumit Ekonomik Mbarëshqiptar, Bashkimi i Prodhuesve Shqiptarë, Kryetar i Shoqatës së Ricikluesve Shqiptarë/EDIPACH, Këshilli i agrobiznesit, Shoqata e Konvertuesve të Plastikës së Shqipërisë, Shoqata e Industrisë së Bimëve Mjekësore dhe Aromatike, Bashkimi Prodhuesve Shqiptarë, Shoqata Shqiptare e Turizmit, prof. dok. Et'hem

Ruka, Rektor i Universitetit Luarasi, prof. dok. Adrian Civici, Rektor i Universitetit "Mesdhetar të Shqipërisë", përfaqësues të bizneseve etj.

Palët e interesuara joqeveritare, të cilat kanë dhënë kontribut në konsultimin publik të projektvendimit të Këshillit të Ministrave, "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Zhvillimit të Sipërmarrjes Inovative 2024 - 2030 dhe të planit të saj të veprimit", kanë qenë sipërmarrës dhe themelues startup-esh nga i gjithë vendi, drejtues të korporatave të huaja dhe vendase, përfaqësues nga lehtësuesit e startup-eve shqiptare, përfaqësues të komunitetit të grave dhe vajzave sipërmarrëse, studentë, pedagogë dhe akademikë, përfaqësues të institucioneve të huaja në vend të cilët adresojnë shtyllat e sipërmarrjes dhe zhvillimin ekonomik dhe vajzave në biznes.

2.4.5 *A është përmirësuar situata në krahasim me vitet e kaluara?*

Ministri i Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit, është dekretuar nga Presidenti i Republikës në muajin shtator të vitit 2023 dhe për periudhën shtator - dhjetor 2023 nuk ka pasur akte për konsultim publik. Në këtë kuadër, vlerësojmë se nuk mund të shprehemi në mënyrë krahasimore me vitet e kaluara.

2.5. Rekomandimet dhe komentet e marra

2.5.1. Sa është numri i rekomandimeve dhe komenteve të marra gjithsej dhe mesatarja për çdo konsultim?

Gjatë vitit 2024, numri i rekomandimeve dhe komenteve të marra gjithsej ka qenë 54 (pesëdhjetë e katër), ku më konkretisht:

- 18 (tetëmbëdhjetë) në konsultimin e projektligjit "Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë", ku 1 (një) koment është paraqitur në faqen elektronike të konsultimit publik në RENJK dhe 17 (shtatëmbëdhjetë) janë dërguar përmes tryezave të zhvilluara;
- 35 (tridhjetë e pesë) në konsultimin e projektvendimit të Këshillit të Ministrave, "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Zhvillimit të Sipërmarrjes Inovative 2024 - 2030 dhe të planit të saj të veprimit", ku nuk ka pasur koment të paraqitur në faqen elektronike të konsultimit publik në RENJK, kjo pasi komentet janë dërguar përmes tryezave të zhvilluara.

2.5.2. Sa prej tyre u pranuan, u pranuan pjesërisht ose u refuzuan?

Për 2 (dy) projektaktet e konsultuara dhe të miratuara gjatë vitit 2024, numri total i komenteve të pranuara plotësisht është 13 (trembëdhjetë); të refuzuara është 7 (shtatë) dhe të pranuara pjesërisht është 3 (tre).

2.5.3. Cila është tendenca nëse krahasohet me vitet e kaluara?

Ministri i Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit, është dekretuar nga Presidenti i Republikës në muajin shtator të vitit 2023 dhe për periudhën shtator - dhjetor 2023 nuk ka pasur akte për konsultim publik. Në këtë kuadër, vlerësojmë se nuk mund të shprehemi në mënyrë krahasimore me vitet e kaluara.

2.5.4. Sa raporte të VNR-së janë ndryshuar/përditësuar në bazë të informacionit/të dhënave të marra gjatë konsultimit publik?

Asnjë raport VNR-je nuk është ndryshuar apo përditësuar në bazë të informacionit të marrë gjatë konsultimit publik.

2.6. Raportet mbi rezultatet e konsultimit

2.6.1. Sa raporte konsultimi publikoi institucioni?

Për vitin 2024, ministri i Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit ka hartuar dhe publikuar në portalin e regjistrit elektronik për njoftimet dhe konsultimet publike (RENJK) raportin e konsultimit për 2 (dy) projektakte dhe më konkretisht:

1. Raport konsultimi për projektligjin "Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë"; dhe,
2. Raport konsultimi për projektvendimin e Këshillit të Ministrave, "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Zhvillimit të Sipërmarrjes Inovative 2024 - 2030 dhe të planit të saj të veprimit".

2.6.2. Nëse disa nuk u publikuan, cilat janë arsyet?

Për vitin 2024, ministri i Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit ka hartuar dhe publikuar raportet e konsultimit për të gjitha aktet e miratuara, të cilat iu nënshtruan procesit të konsultimit publik.

2.7. Vetëvlerësimi i institucionit në lidhje me Indeksin e cilësisë së performancës institucionale në përputhje me kërkesat e ligjit për njoftimin dhe konsultimin publik *(Jepni informacion për rezultatin mesatar për të gjitha aktet e institucionit, subjekt të konsultimeve publike, bazuar në pikët e rezultateve në Shtojcën 5c)*

Bazuar në vetëvlerësimin institucional në lidhje me indeksin e cilësisë së performancës institucionale në përputhje me kërkesat e ligjit për njoftimin dhe konsultimin publik, ministri i Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit vlerëson se konsultimi i projektakteve ka qenë në nivel shumë të mirë, duke performuar me pikëzim cilësie për aktet e konsultuara si vijojnë:

1. Projektligji "Për inspektimin në Republikën e shqipërisë" - vetëvlerësimi 8 (tetë); dhe,
2. Projektvendimi i Këshillit të Ministrave, "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Zhvillimit të Sipërmarrjes Inovative 2024 - 2030 dhe të planit të saj të veprimit" - vetëvlerësimi 8 (tetë).

3. Sfidat dhe mundësitë për të ardhmen *(Cilat janë sfidat kryesore në organizimin dhe zbatimin e konsultimeve në ministri dhe si duhet dhe do të adresohen ato në periudhën tjetër të raportimit?)*

Sfidat kryesore që paraqet konsultimi publik lidhen më së shumti me gjithëpërshirjen e publikut në këtë proces. Ende nuk reflektohet qartësisht një kulturë e angazhimit në proceset e hartimit të politikave. Megjithë përpjekjet dhe mundësitë e ofruara nga inistri i Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit, ende nuk ka përfshirje aktive të publikut në procesin e dhënies së rekomandimeve apo qëndrimeve për përmbajtjen e projektakteve që hartohen.

Për periudhën e ardhshme, me qëllim përmirësimin e procesit, organizimi i konsultimeve është planifikuar të orientohet edhe më shumë përmes informimit më aktiv të publikut për përfshirjen në procesin e konsultimit publik. Gjithashtu, vlerësohet se edhe angazhimi nëpërmjet rrjeteve sociale duke u realizuar edhe në kombinim me metodat e tjera të konsultimit publik do të sjellë rritje të përfshirjes dhe mundësive në këtë kuadër.